

0

Referat af Vandrådsmøde nr. 3 i Lillebælt /Jylland

Dato: 18. juni 2020

Kl: 14.30 til 17

Adresse: Bygningen, Ved Anlægget 14B, 7100 Vejle (plads til god afstand)

Deltagere fra Vandrådet:

Flemming Thomsen (Friluftsrådet), Alex Schou (DN Sydjylland), Kurt Asmussen (Dansk Amatørfiskerforening), Jørn Chemnitz Kristiansen (Danmarks Sportsfiskerforbund), Preben Kaas (Kolding Sportsfiskerforening), Niels Karstoft (Dansk Skovdyrkerforening), Peter Rosendal (Bæredygtigt Landbrug), Maria Pilgaard (Vejle-Fredericia Landboforening), Poul Christensen (Danske Vandløb), Britt Bjerre Paulsen (Sønderjyske Vandløb), Jørgen Jøker Trachsel

Fraværende: Preben Nielsen (Sønderjysk Sportsfiskerforening), Jørgen Vinther Sørensen (Dansk ornitologisk forening), Christian Erik Thyge (Dansk Jægerforbund), Søren Laustsen (Sønderjysk Landboforening), CLAUS Vangsgård (Danva)

Teknikere fra kommunerne:

Ann Kirstine Vesterlund Pedersen (Vejen), Bjarne Laursen (Hedensted), Claus Moss Hansen (Haderslev), Sten Frandsen (Kolding), Søren Byskov Nielsen (Aabenraa), Thomas Maigaard (Fredericia), Vibeke Ring Kuntz (Sønderborg), Annette Bonde (Vejle), Keld Andersen (Vejle)

Dagsorden:

1. Godkendelse af dagsorden
  - Referat fra sidste møde er godkendt, da der ikke er modtaget bemærkninger senest den 5. februar 2020.
2. Drøftelse og beslutning om evt. indkomne forslag til dagsordenen.
3. Gennemgang af kommunernes forslag til indsatser
  - Samlede overordnede krav/ramme
  - Samlede overblik over kommunernes forslag – antal km vandløb/spærringer og økonomi, samt ”øvrige indsatser”
  - De enkelte kommuners forslag overordnet (10-15 min pr. kommune).

- Vandrådets anbefaling til kommunen
  - De næste skridt
- 4. Orientering om mulighed for udarbejdelse af fællesudtalelse eller mindretalsudtalelse til Miljøstyrelsen
- 5. Input til næste møde, den 24. juni 2020, og behov for møde i september?
- 6. Evt.

Vedlagt dagsorden:

- To regneark:
  - Det ene viser alle vandområder og spærringer, som der kan laves indsats på. Kommunernes forslag er markeret med gult.
  - Det andet er udsorteret, så kun vandområder og spærringer, hvor kommunerne peger på indsats, indgår.
- 3 forslag til indsats ved nye spærringer

Keld bød velkommen til de fremmødte, og glædede sig til at vi nu er kommet så langt, at vi kan drøfte de forslag kommunerne har udarbejdet på baggrund af prioriteringskriterierne, som Vandrådet har udarbejdet.

Ad. 1 og 2

Dagsorden blev godkendt. Der var ikke indkommet forslag til flere punkter.

Ad 3

Den maksimale ramme til Lillebælt/Jylland. overskrides ikke.

Det samlede forslag fra kommunerne er på 25.854.713 forslag fra Vejle Kommune om ny spærring ved Haraldskær, og Sønderborg om ny spærring ved i Hundsbjerg Bæk, og ved Nørmølle i Snogbæk, samt spærring ved Dalby, som Hedensted ønskede i stedet for den spærring, der var fremsendt som forslag.

Der er ikke forslag til ”Øvrige” indsats, da disse også skal være omkostningseffektive. Eksempelvis har Vejle 8 spærringer, der er for dyre til at komme i betragtning under ”Øvrige”

Kommunerne har bestræbt sig for at finde en ligelig fordeling af indsats, set i forhold til kommunernes areal. Nogen kommuner peger på færre km, andre på flere km.

I nedenstående tal er ændringer, oplyst på vandrådsmødet indarbejdet.

	Krav /Ramme	Samledes forslag	Forslag ”Øvrige indsats”
Økonomi, maks.	28.419.000 kr.	25.854.713	Ingen ramme
Vandløbsindsats, minimum	163 km	218,148 km	0 kr.
Spærringer, minimum	18 stk.	32, heraf 5 rør	0 kr.

Kommune	Km vandløb / Spærringer/rør	Procent (km)	Arealfordeling (pct.)	Økonomi kr.	Procent (kr.)
Hedensted	43,7 km / 1 / 0	20	5	3.003.644	12
Vejle	35,7 km / 3 / 1	16	23	7.236.995	29
Kolding	56,7 km / 10 / 3	26	18	5.740.094	23
Fredericia	11,0 / 0 / 0	5,0	6	547.107	2,2
Vejen	2,1 / 0 / 0	1	1	160.882	0,06
Haderslev	25,5 / 3 / 0	12	17	3.854.983	15
Aabenraa	13,7 / 1 / 1	6,3	8	555.548	2,2
Sønderborg	29,8 / 8 / 0	14	20	4.083.460	16

Opgørelse over brug af de forskellige virkemidler (Antal km i tabellen er højere end den 218 km, da der kan være peget på flere virkemidler på samme strækning eks. genslyngning og plantning af træer).

	km (stk.)	Økonomi (kr.)
Genslyngning	91,4	4.520.573
Udlægning af groft materiale	141,6	4.307.385
Udlægning af groft materiale + træplantning	26,4	972.577
Udskiftning af bundmateriale	52,816	1.147.793
Hævning af vandløbsbund	3,8	92.064
Større - Åbning af rørlagte strækning m hævning af bund	(2)	214.234
Kombi - Åbning af rørlagte strækning m smårestauration	(3)	181.684
Punkt – fjern spærring	(26)	13.477.877
Plantning af træer	28,6	821.242
Sandfang	(7)	257.600

Kommunernes forslag til indsatser

Samtlige kommuners forslag blev gennemgået. Der blev fra Vandrådet side givet udtryk for, at det er svært at forholde sig til de konkrete vandområder. Det blev derfor besluttet, at Vandrådet

ikke ville bruge formuleringen ”anbefalet”, men i stedet ”ingen bemærkninger”. Enkelte vandløb blev kommenteret – se nedenfor.

Peter Rosendal og Niels Karstoft kan ikke anbefale nogen af de af kommunerne foreslåede indsatser, da afvandingsvejen forringes.

Konkrete bemærkninger til kommunerne:

Vejen:

Vandområde 010085: Vandløbet hedder i statens IT-system Jordrup Bæk. I virkeligheden hedder det i regulativet Øvre del af Åkær Å.

Helt generelt er der mange fejl og mangler i statens navngivning af vandløb.

Peter Rosendal og Niels Karstoft kan ikke anbefale de indsatser kommunen foreslår, da afvandingsvejen forringes. Det resterende vandråd havde ingen bemærkninger til indsatsforslaget.

Vejle:

Peter Rosendal protesterede mod genåbning af rør i Tudmose Bæk (RIB-00702), da det går ud over landbrugsjord. Maria Pilgaard oplyser, at lodsejer er positivt indstillet over for genåbningen.

Niels Karstoft spurgte ind til hvor i Halskov Bæk (01497_x) kommunen forestiller sig indsats. Indsatsen forventes nedstrøms Stubdrupvej. Preben Kaas og Jørn Chemnitz oplyste, at havørre-der er kommet langt op i vandløbssystemet. De anbefaler projektet.

Foreslået ny spærring ved Haraldskær. Der er opstået et styrt på ca. 60 cm. Omkostningen er sat til høj. Økonomien er indregnet i det økonomiske overblik, der blev præsenteret på mødet.

Peter Rosendal og Niels Karstoft kan ikke anbefale nogen af de indsatser kommunen har foreslået, da afvandingsvejen forringes. Det resterende vandråd havde ingen bemærkninger til indsatsforslagene.

Sønderborg:

Sønderborg Kommune er udfordret ved at have mange type 1 vandløb og at indsatser derfor ofte falder på omkostningseffektiviteten.

Foreslået 2 nye spærringer:

Hundsbjerg Bæk – Rørstyrt ved overkørsel

Snogbæk – Opstemning i forbindelse med tidligere mølleanlæg. Der er strækningsbaseret indsat i vp2, men det er ikke muligt at fjerne styrtet på ca. 1,2 meter uden at dette udpeges som en egentlig spærring. Lodsejer har nogle ønsker til projektet, hvilket gør at udgiftskønnet sættes til høj. Prisen ændres fra 320.320 til 672.000 kr.

Peter Rosendal påpegede, at man skal være opmærksom på fosforudledning, hvis der foretages minigenslyngning. Det er store mængder jord der fjernes, og som giver store problemer med sediment i vandløbne, når vandløbet begynder at fjerne brinker.

Britt Bjerre Paulsen oplyste, at der er problemer med dræn i Snogbækken, så man skal være varsom med restaurering. Vibeke Ring Kuntz oplyste, at den strækning hører til et VP2 projekt.

Peter Rosendal: hvis man graver i brinker, vil der ske en udvaskning af fosfor.

Peter Rosendal og Niels Karstoft kan ikke anbefale nogen af de indsatser kommunen har foreslået, da afvandingsvejen forringes. Det resterende vandråd havde ingen bemærkninger til indsatsforslagene.

Fredericia:

Thomas Maigaard oplyste, at en række af kommunens bemærkninger i det fremsendte regneark skal ændres. Indsatserne er korrekte i det fremsendte. Med referatet sendes nyt regneark, hvor de korrekte bemærkninger fremgår.

Peter Rosendal udtrykte bekymring i forhold til den store tilledning af overfladevand ønskede at vide hvordan kommunen håndterer afvandning fra bl.a. Google til Tårup Bæk (o4737) med miljøfremmede stoffer. Thomas Maigaard oplyste, at overfladevandet ledes til recipienten via regnvandsbassiner, som forsinker vandet, og at der er lavet udledningstilladelser, hvor der er krav til vandmængden, der afledes og vandets indhold af miljøfremmede stoffer. Fredericia Kommune har med hjælp fra Orbicon fået lavet en robusthedsanalyse for størstedelen af kommunernes vandløb, som belyser, hvor robuste de enkelte vandløb er i forhold til store afstrømninger.

Peter Rosendal og Kurt Asmussen er bekymret for de udledte vandmængder og udledning af stoffer til vandløbet.

Niels Karstoft spurgte ind til vandløbet vest for Egum – Stallerup Bæk/Egum Møllebæk (o4800). Der er peget på genslyngning, men på det nederste stræk er der så fladt, at vand i grøfterne skal pumpes videre. TM oplyste, at indsatser er højere oppe i vandløbet ved Stallerupvej.

Poul Christensen mente, at det var en dårlig idé at udlægge dødt ved i Gudsø Bæk (o4628) – som der stod under bemærkninger i regnearket. Fredericia Kommune har omformuleret bemærkningen.

De ny bemærkninger indarbejdes i regneark, der vedlægges referatet.

Peter Rosendal og Niels Karstoft kan ikke anbefale nogen af de indsatser kommunen har foreslået, da afvandingsvejen forringes. Det resterende vandråd havde ingen bemærkninger til indsatsforslagene.

Haderslev:

Der er fokuseret på indsatser direkte til Lillebælt, og ikke eks. opstrøms Haderslev Dam.

Britt Bjerre Paulsen ønskede at vide hvordan kommunen vil reducere sandvandring i Ørby Grøft (rib_1.11.02276). Claus Moss Hansen oplyste, at man vil arbejde for at vandløbet genslynges på strækninger med naturarealer eller ekstensivt dyrkede arealer.

Britt Bjerre Paulsen ønskede at vide om der er plads i regulativet til at udlægge grus i Sillerup Bæk (rib_1.11.02264 og rib_1.11.02267). CMH oplyste, at det vides ikke, men det vil man finde

ud af senest ved forundersøgelsen. Hvis der ikke er plads vil kommunen gå i dialog med lodsejerne om mulighederne, evt. med aftale om erstatninger.

Peter Rosendal og Maria Pilgaard spurgte hvordan genslyngning kan reducere sandvandring. Claus Moss Hansen oplyste, at naturligt svingende (mændrerende) vandløb aflejrer sand i svingene, så sandet ikke generer gydebankerne, der ligger mellem svingene.

Peter Rosendal og Niels Karstoft kan ikke anbefale nogen af de indsatser kommunen har foreslået, da afvandingsvejen forringes. Det resterende vandråd havde ingen bemærkninger til indsatsforslagene.

Aabenraa:

Kommunen har mange naturlige vandløb med stort fald, men mangler groft materiale. Indsatser i skovvandløb, der mangler planter er fravalgt.

Søren Byskov oplyste, at indsatsen til Strygdam Bæk er forkert. Det er rigtigt som der står i IT-systemet, at indsatsen er ”Udskiftning af bund”. Økonomien er den samme.

Den rigtige indsats skrives ind i regnearket ny bemærkninger indarbejdes i regneark, der vedlægges referatet.

Peter Rosendal og Niels Karstoft kan ikke anbefale nogen af de indsatser kommunen har foreslået, da afvandingsvejen forringes. Det resterende vandråd havde ingen bemærkninger til indsatsforslagene.

Kolding:

Har brugt stort set hele paletten af virkemidler.

Peter Rosendal oplyste, at lodsejere ved Hundsholt Bæk (o10082) ikke vil være med i projekt med groft materiale og træplantning.

Peter Rosendal anbefalede at indsats Jordrup Bæk (o4717_y) tages ud. Poul Christensen oplyste, at indsatsen kan give store afvandingsmæssige konsekvenser. Sten Frandsen oplyste, at der er tale om en længere strækning med uens forhold, og dermed mange forskellige indsatser. Peter Rosendal fortalte, at der er flere lodsejere, der ikke har tillid til det arbejde som Kolding kommune laver omkring vandløbsvedligeholdelse, og vil ikke deltage i projekter der er opstået uden lodsejerens medvirken.

Kolding kommune har for vane ikke at ville oplyse lodsejere om de projekter og udpegninger som kommunen laver bag om ryggen på lodsejerne.

Sten Bøgild Frandsen oplyste, at han fandt det uheldigt, at man havde rådført sig med de enkelte lodsejere, og mente at lodsejerne først skulle underrettes når vandplanerne var behandlet i Miljøstyrelsen.

De resterende kommuner tog afstand fra denne fremgangsmetode, da man jo ikke kunne få relevante oplysninger frem i vandrådsarbejdet, hvis lodsejerorganisationerne ikke måtte kontakte sine medlemmer, der jo ejer vandløbet.

Britt Bjerre Paulsen bemærkede, at der er en del genåbning af vandløb, hvor der kan være afvandingsmæssige interesser. Sten Frandsen oplyste, at de foreslåede genåbninger giver mening i forhold til opstrøms liggende vandløb.

Niels Karstoft ønskede en drøftelse af muligheden for at åbne vandløb fra renseanlægget i Agtrup, så man kan få fokus på udledninger fra renseanlæg. Sten Frandsen oplyste, at renseanlægget ligger på et fladt terræn, hvorefter det falder stejlt. Det vil være et meget dyrt projekt. Der er ikke tilknyttet et vandområde, hvor indsatsen kan foreslås.

Peter Rosendal og Niels Karstoft kan ikke anbefale nogen af de indsatser kommunen har foreslået, da afvandingsvejen forringes. Det resterende vandråd havde ingen bemærkninger til indsatsforslagene.

Hedensted:

Der er peget på en forkert spærring i regnearket. Kommunen ønsker at foreslå en "Ny spærring" i stedet for. Økonomien er den samme. Bjarne Laursen fremsender det statens skema til Ny spærringer i udfyldt stand. Skemaet vedlægges referat. Den forkerte spærring fjernes i regneark og erstattes af Ny spærring.

Peter Rosendal oplyste, at der er problemer med store vandmængder fra Hornsyld. BL oplyste, at sagen kører, og der er en løsning på vej. Der mangler en udmatrikulering i forhold til køb af jord.

Peter Rosendal og Niels Karstoft kan ikke anbefale nogen af de indsatser kommunen har foreslået, da afvandingsvejen forringes. Det resterende vandråd havde ingen bemærkninger til indsatsforslagene.

Generelle bemærkninger:

Peter Rosendal og Poul Christensen udtrykte bekymring for, at der efter en restaurering ikke vil blive foretaget grødeskæring, da der i virkemiddelkatalog ved alle virkemidler står, at der er behov for samtidig anvendelse af andre virkemidler: "En evt. intensiv vandløbsvedligeholdelse bør ikke opretholdes eller indføres efter implementering, hvis denne begrænser målopfyldelse"

Niels Karstoft ønsker, at der kommer en uvildig hydrolog ind over alle kommunale projekter.

Preben Kaas har gennem mange år erfaret, at projekterne bliver lavet smidigt, så man arbejder uden om lodsejere, der ikke vil være med. Alternativt droppen man projektet.

Poul Christensen henviste til at forudsætningerne i vandløbsloven er at der vægtes ligeligt mellem afvandingsinteresse og miljø. Poul Christensen synes det er ved at udvikle sig til miljøets fordel.

Poul Christensen mener ikke vandrådsopgaven giver en reel borgerinddragelse, da bemærkningerne kun kan blive af overordnet karakter eftersom det er et stort område vandrådsmedlemmerne skal repræsentere.

Søren Byskov Nielsen henviste til, at baggrunden for oprettelse af Vandrådene var utilfredshed over den helt manglende inddragelse forud for statens VP1. Vi kan ikke forvente, at vandrådsmedlemmer har en dyb lokal viden om alle vandløb.

Jørn Chemnitz udtrykte ligeledes, at det er en pseudoproces, men at det vigtigste er at Vandrådet mødes og udveksler synspunkter.

Peter Rosendal ønsker at statens IT-system skal indeholde høringssvar fra tidligere høringer.

Ad. 4

Maria Pilgaard mener, at der er behov for 2 fællesbreve. Det ene til staten. Det andet brev skal stiles til il byrådene, hvor man opfordrer til tidlig inddragelse af lodsejerne.

Poul Christensen er bekymret for at landbruget kommer til at fremstå som nogen, der ikke vil være med. Sådan er det ikke, men de afvandingmæssige forhold skal sikres.

Flemming Hansen: der skal være plads til forskelligheder i fællesbrevet, men vi skal også være nogenlunde enige.

Maria Pilgaard roser Vejle Kommune for initiativet til et lokalt dialogforum, som optakt til kommunens forslag til indsatser. Maria Pilgaard opfordrer kommunerne til hver i sær at inddrage organisationerne mere.

Jørn Chemnitz er fortrøstningsfuld i forhold til Vandplan3, men er samtidig klar over at der altid vil være forbehold.

Jørgen Jøker Trachsel ønsker, at kommunerne sender et brev til lodsejerne om at den regulativmæssige bund overholdes.

Det blev besluttet, at Maria Pilgaard og Britt Bjerre Paulsen laver forslag til fællesbrev til staten og til byrådene. Samtlige vandrådsmedlemmer skal underskrive fællesbrevet. Er alle ikke med som underskrivere, vil brevet – også selv om hovedparten underskriver – være en mindretalsudtalelse.

Keld rundede af med at konkludere, at breve – fælles eller mindretalsudtalelser – som ønskes behandlet politisk i kommunerne skal fremsendes senest tirsdag den 18. august 2020 til Keld med kopi til Annette på henholdsvis kelan@vejle.dk og anhbo@vejle.dk, hvorefter udtalelserne rundsendes til videre foranstaltning i kommunerne.

I Fredericia skal den politiske indstilling afleveres allerede mandag den 24. august.

Udtalelser, der ikke ønskes politisk behandlet kan fremsendes indtil den 15. november 2020.

Ad. 5

Mødet den 24. juni aflyses, da vandrådsopgaven er afsluttet på dette møde.

Ad. 6

Peter Rosendal mener det er beskæmmende, at det er Vejle Kommune, der har sekretariatet for Lillebælt/Jylland, da der kører en sag om erstatning i Vingsted. Han mente, at Vejle kommune er inhabil til opgaven, når man har hævet vandstanden sammen med Dansk Sportsfiskerforening og ikke vil tilbagelægge Vejle å, nu de man har erkendt at vandstandsstigningen ikke er tilladt.

Havde hellere set at det var en anden kommune. Når det så er sagt, så synes Peter Rosendal at det fra sekretariatet har været holdt fint rent arbejdsmæssigt.

Maria Pilgaard er glad for at sekretariatet har været i Vejle – rent egoistisk – pga. afstand. Kender det nordlige område, men ikke det sydlige. Maria synes det har været godt, at der har været lydhørhed i forhold til at teknikerne er med til møde om de konkret vandløbsindsatser. Der har været frustration over den stillede opgave. Det var godt, at sekretariatet respekterede, at Vandrådet ikke ønskede virtuelle møder.

Alex Schou tilsluttede sig, at det var godt at have teknikere med, og roste Vejle Kommune for lokalt dialogforum.

Keld takkede for samarbejdet omkring den stillede opgave fra statens side. Det har været godt at mødes. Der har været respekt om hinanden. Håber på at vi mødes til andre snakke om eksempelvis spildevand, ID15- områder, og fremtidens vandforvaltning.

Venlig hilsen

Annette Holm Bonde